

Íðeíöèëü íñòðíåíèÿ íðíäðàíííáá ááñíå÷åíèÿ äëÿ ðàçííðíäíûõ ýëåêòðííûõ êíëéåêëéé áóçå

Àâòìð Áâiéñ Ñåðääåâè÷ Çóåâ
30.06.2008 å.
Íñéäåíå ïáíâéåíèå 30.07.2008 å.

Ôàçèñû à ô ðìòìàòå DOC (77.5 kB 2008-07-30 16:03:38) Ôàçèñû à ô ðìòìàòå PDF (131.67 kB 2008-07-30 16:05:53)

Ñåäîäíÿ

áíëüøéíñôåí ýéåêòðííûô áèáéëèòååé (ÝÁ) ; òàìàòè÷åñéèå è ñíäåðæàò â íñííâíí ýéåêòðííûå àíàëíäè ïå÷àòíûô èçääíèé. ÍäíàéíÝÁ áóçà ñíäåðæèò áíëåå øèðîéèé ñíåêòð èíóïðàòëííûô ðåñóðñâ, ò.å. yâëýåòñý ïíèòåíàòè÷åñéèé.

Ýòi òíðåäääëýåòñý ñòòò ý áú òàì, ÷òì â áóçå ñòùåñòåòåò
âñåäää íå ìáíåå äääóó íàïðàëëåéé äåÿòåëüíñòè – íàðàçîåàòåëüíàÿ è íàó÷íàÿ, à â
êéàññè÷âññèò óíéååðñèòåòåò, íáúåäëíÿþùèò íííæåñòåì íàó÷íûò íaiðàëäééé, ÝÁ
íäííçíà÷í íå ííæåò áúòù ííñåýùåíå ååéëíñòååíííé òåìàòèéå.

Â òî æå âðåìÿ

ça àâôôñîòéäóíþþ èñòìðèþ à íáó÷ííé áéàéëèñòåâå Éàçáïñéïáâ ãïñóàâðñòåâáíííáí
óíéâåâðñèòåâòà (ÉÁÓ) ñòîðìèðíâàëíñú áíâàðåâðéóåâ ñíáðâíëå àíéòíâíòà XIX-XX â., âéëþ÷àþùåå
óíéëæäüíþ êíéëåâðéòþ ðåäééòð êíéà è ðóéííëñâé íá ðóññéíí, çäïäâäííâðñâéñééò è
âññòð÷íûõ ýçûéâð. Áíëüðóþ õâííñòû íðåäñòåâðéýåò êíéëåâðéÿ ÿâçïðññéèò
ýéçâííëýðâ éâçáïñééò áâçâò XIX – íá÷âéà XX ââ., â
éítòðñûõ íáðÿäó ñ õâííâðéè ëðâåââðåâðñéè íàðâðéàëíí ñíñðâíëéèñû íåðâûâå
ðåââðéòðû íðíèçâââðáíéè Á. I. Áïðüéñâí, Á. Á. Êíðéâíéí, I. Á. Áàðèíà-ìèðââéëñâñéïáâ
è äððåâðó àâðòðíá, áâðòðâííí ìâ÷àðââðéðñý íá ñòðâíéðâð
éâçáïñééò íðåññû. Á íáó÷ííé áéâéëèñòåâå ÉÁÓ ñíñðââðòðíá-âíáâ ïñííâíáÿ è íâèáíëåå
ííëíáÿ êíéëåâðéÿ àðâåâíâðâðéâðñéèò òàðâðéñéèò áâçâò è æóðíâëíâ, èçââââðéðñý â
ðâçéè÷íûõ áïðíâðâð Ðíññèê â íá÷âéå XX ââ.

Í÷åíü èíòåðåñíü

êîëëåêöèý êíéä ïí ôëëïñîòè XIX âåêà è êîëëåêöèý
ðääêëö êíéä XVIII âåêà.

Êjëëåêöëÿ

Elleccacy
Óðääèéò ñéíéä è óðóëííñéñáé àéòéâáíí è íñííëúçóåðöñý á ó÷åááíí íðóðåññá è íàó÷íûõ
éçüñéñáéìéý. Íðè òàéíí èíøáíñéâáíí è íñííëüçíåàíéè ÷àññóù êíéëåéööé íðèøéà á
íåðáííññóù è íá áûåàåðöñý ÷éòåðåéý. Ëðííá òíáí, ñéàçûåååðöñý áññóåññóååíííá
ññåðåííéá è ðåçðóðåíéá áóíáæé. Óåééí íåðåçíí, ñóúññóåðååð ðååéüíáý óåðíçà ííðååðé
÷àññóè éíéëåéööé, êíòíðåÿ, êåéé èñòíðé÷åññéé èñòí÷íéé, èíàåò íá óïéüééí
íàóééííåéüííå, íí è íàæäóííåðåííå cíà÷åíéá.

Âñå

Áha
áumðæðæçéiðæáííí, áñðoðñðáááíí, áumðuñááàðo íáìðáðíæííñòu ñíçääàíéy á áóçá ííëiñðáíííé
ýéåéððíííé áéáéèíðåéé, áééóðíóééððþuáé áñð níñðoðááííúá ððñðóðñù, à òæðæá ááíáðíéá
ððñðóðñù, áññðoí é íðiñðú áóç íðéíáðåé eéé ííé-éé ááññíèðoíí. Í níñðoðéðééá íáðàçíáàðoäüíííá
ó-ððáæðæáííéy íððáúýäéýðo ððñðáúá ðððáññíàííéy é níñðääáàðáííé eíðiñðáðééíííé ñéñðoðááíá:
áí-íáðáñð, ééæ óæá óíííéíáéíñú áñðø, ýòi íáñðáðíæííñòu éíðáðåðéðññáàðoü
ýéåéððíííúá éíéééåðééé ééæ níñðoðááííúá, òæé é íðéíáðåðáííúá. Áí-áðiñðúð, á éææäíí
áóçá ááðáóðñý ðàçððááíðéé eéé áíáðáðíæá eíðiñðáðééíííúð ñéñðoðáí, íððáññíàçíá-áííúð
áéý ááðiñðáðéçáðéé íáðàçíáàðoäüíííé, áäíéíéñððoðæáíííé é ò. á. ááýðoáéüííñòe,
é ýéåéððíííáý áéáéèíðåéá áíéæíá ðàñññíàððéáàðoñý áéæ áñðoðñðááííàý -áññòu ýòiñá
ííííéñáéñá, éíðiñðúð ííññí íáçáàðoü ñéñðoðáííé eíðiñðáðéçáðéé áäýðoáéüííñòe áóçá.

Òàê, íàïðèìåð,

ííèíí âññåô òðääèòëéííûô ôóíêöèé, ýéåêòðííûå áèáëèòåêè íæíí ðàññìàòðëèâòü

êàè ôððàíèëèùå àäííûö. Ìðë ýòïï ôððàíèàÿ â íèò êíôîðiaöèÿ íñæáò áûòü áîñòðåáíàïà è àððåäèè èíôîðiaöèéííûë ñèñòàïàè è Ìðë ðàáíòå ðàçèë-íûö íñäðàçäåëáíèé áôçà.

Â-òðâòüëö,
yéäéòðïíúâ êïéëåêöëè âóçá ðäçëë-äþþñý ii ðìèñûâàåìùì àòðåðèàëäì, ii íáëàñòë
ïðèìåíäíèÿ. Èäê ñëåäñòâèå, êàæäàÿ êïéëåêöëÿ èìåðò ñâîé iðîòëëü ìåðàäàíû. Iðèìåðïii
iiåóò ñëóðæòðü åââ ðâîðâéüíû. Êïéëåêöëè – íáðâçíâòðåëüíàÿ è íåð-íàÿ.

Đàcòiàååòñý,
Êàçàíñèé óíéååðñèòåò íå ýâëÿåòñý èñéëþ÷åíéåí: iïíùòéè ñíçääíèý åñëè íå
iïéíòåííé ýéåéòðíííé áéåéëòååéè, ðí ðàçëë÷íûò ýéåéòðííûò êíéëåéòë
iðåäåíðéíèåòþòñý óååå åäååíí. Ía åäåííûé iïíåíò iïæíí óòååðæäåòü, ÷ ðí à ÊÁÓ ñíçääíú
ýéåéòðííúå êíéëåéòë, ðàçííðíäíúå iï ñäååò iïíäåðæäíéþ (íàïðéíåð, êíéëåéòëý
iåðéñäé÷åññéíé iå÷åòe XIX ååéå [Âáðíñèíä 2005, Âáðíñèíä 2007],
êíéëåéòëý ó÷ååíí-ìåòíäé÷åññéò iàòåðèåéíå, êíéëåéòëý êíéå iï öèéñíîòëe XIX å. è íåéíòåðûå
åðóååéå), êåæääý èç êíòåðûò èñííëüçôåòñý êåé äëý iàó÷íûò èçûñéåíéé, òåé è äëý
iàðåçíåååðåéüííé ååýoåéüíñòè.

Íaéè÷éà
ðàçðíiðíäiúô, ðàçðíiçíáííúô è íëiõõ iñâýçáííúô iåæäo ñíáïé ýëåêòðííúô êíëéåêöèé
íá iñæäo õäiâéåòåòåòðéòù âñäo ïlòðåáññòåé ïlëüçíåàòåéäé, íåíáõiäèl iáúåäéíyöü
âñä òæä ñíçääåíílå è ñíçääååååílå å åäéíþp èíòiðìåòëííþp ñëñòåäiò. lïäfáílå
iáúåäéíåíéå ïçâíëëéí áú áíéåå ÷åòéí ñëñòåìåòèçéðíåàòü, ó÷éòùåååòü ñíçääííûå èíòiðìåòëííûå
ðåñòðñû, ðåñòøéðééí áú ñíåéòð ïðåäññòååéÿäíúô ñåðåéññå: ååééíåðåíåííúô iáùéé
ïlëñé ïl åñai èíëéåêöèÿí, ðååñèñòðåòëÿ è ååéæäíéå ýëåêòðííúô åíêóíåíòíå, ðó÷ííå
è ååòíiðåò-åññéíå ïlïíéíåíéå èíëéåêöèé, ïðåäññòååééíéå ååééíé òi÷éé åôíäà åëÿ
åçæäííååéñòååéÿ ñ äðóåæíè ñëñòåìåíè è ò. ä.

Íðè íáúâåéíáíè
âñâô ÿéâéòðíííûô êéëäâéöèé â íäíí öåéïá (ò. á. íðè ñíçääìé ðíâíé
éíôíðíàöèíííé ñèñòàíû) íåëüçý íå ó÷èòùâàòù ñíäöèòééó âóçá è éçjá÷-æüüíí
íéàíéðíàòù èíòååðàöèþ ñíçääâàäííé yéâéòðíííé áèáééòåééé â åäéíóþ
ñðåáó íáðàçíâàòåéüííí òðåæäåíéý. Äíííéòåéüíí ñíçääâàäíí ìðíåðåíííá
íáâñíá-âíéá äéý yéâéòðíííé áéáééòåééé äíéæíí óâíâéåòåíðýöü è äðóâèì
Ðâññííòðèí èò ðíâðíáåá.

Ýéâéèòðííàÿ
áéáéèíòðâéà ïððäñòàâéÿåò ñíáíé èåðàðòè÷åñêóþ ñèñòåíò – ííà íå ýâéÿåòñÿ
íííéëòííé, è íñííàíùè åå ñòðóéòðíùè åæéíèòàìè ýâéÿþòñÿ êíééåéöèè, å êîòîðûñ
íáúååéíåíû áééçéèå ïí ðeíó ýéâéòðííùå åíéóíåíòû. Å ñâþ î-åðåäü ÝÈ ðíæá ïíñòò
ðàçååéÿöüñÿ è ñíñòåâéÿöü èåðàðòè÷åñêóþ ñòðóéòðóð. Èíééåéòèè ííñòò ðàçéè÷åðüñÿ ïí
ðeíó ñðàíèíùó ýéâéòðííùå åíéóíåíòå, ïí ïðîòèëþ íàðåäáííùå, ïí ïðîñðåíííùí
ñðåäñòåàì, ñðåäéèçóþùèì íñííàíùå óóíéòèè êíééåéöèè è ïí äðóäèì ïðéçíàéèì.

Ñëåäïâàòåëüíî:

êàæääy êiœëåêöëy iïäåòò èiåòü ñâîé iöñöèëü låòåäàíûõ, ñâîá ëeíåâeñòè÷åñèîá iååñïä÷åíèå;

íðiáñðáàíííá Íááññá÷áíéá éàææíé éíééåéööèé áíéæíí ó÷éòúñåòüí áá Óíáñðéééíó:

ଆମୁଳ୍ୟାବେଳାକୁ ଦେଖିଲୁ ଏହାରେ ପରିପାତା ହେଉଥିଲା

éííóíééàòèáííáí óíðíàòà íàòåäääíüô, á éà÷ñåñòåå êíòíðíáí ííæåò áûñòóíàòü, íàíðéíåð, Dublin Core; é áàçíâùí ýéëàíåíòàí Dublin Core ííäóò äíáàâéýöüñý äííéíéòåéüíüå óóí÷íýþùèå éâàéèòééàòíðû,

Íaùéé Íìèñê íí âñâé yéäéêöðííííé áéàéëèòåâéá ïñòùâñòâéyäòñý
íí íáùèí yéäìâíòàí ìäoâäáííûõ, íðë ýòíí ñíâöèöè-íúâ yéäìâíòû ïðîòèéy íäoâäáàííûõ
éíééâéöèé ííäóó èäíííðéöðíàòüñý;

iiènê áíóòðè êíèéâéööé äíéæáí iðâíäéòüñy â nííòåâòñòâè
ñ iðòòéëàí lâòåäàíüñ yóïé êíèéâéööé, ñ èñííëçîàíéàí níèñèñâ ííäñòàííâé è
àåòòðèåòíüñ ôåééñâ, ÷òì ãéå÷åò áûññéóþ ðåéäåàíòíñòü iièñèà;

Íñííáíáy Íðíðia Ííéñéíáíé ñíéñòåíü íðåäéëàääåò Ííéñé íí áñåé
ýéåéòðíííé áéáéëòååéå èééé áûáíð éííéðåòííé éíéëéåéöéè, óíäääà íðåäéëàääåòñý
íåðåóíä ê Ííéñéíáíé Ííáñéñòåíü å ííéëåéöéè;

Iðe ðóñéñáèè èññíñéúçíñááíèý XML Schema [Ááðññéíà 2005, Ááðññéíà 2007] èáé
éíñóðóñáíòá ñíñááíèý ñóðóñéóóðú ìåòááäííû ñíæåò ñíòðåáñáàöüñý ðàçðááíòéà
ááàíòëðñááííñá ðåááèòíðá XML Schema, iðñáðáííñá
íáññíá-áíèý áéý áíáéèçá è ðàçáñíðá XML Schema, iðñáðáííñá
íáññíá-áíèý áéý áâñáá, ðåááèòèðñááíèý è iðñíñíòðá ìåòááäííû, ñòäááéüíû ñíèñéñáû
ñéñòáí áéý éññéñéòéé;

ääëy iáëäã-ääíéy iïëñéà iï yéåêööñíííé áèáëëìòåéå òàéæå
òðåáóåòñý iåðäíéçì iïñööñíåéy iáùeõ ñïëñéñâ àòðëáóòíâ èëë àâòíðèòåòíûõ ôàéëíâ
iï âñåé ýéåêööñíííé áèáëëìòåéå:

âîçïüæíñòü eíòååðàöèë ñ äðóäèìè ñóùåñòåóþùèè ýéåêòðííùìè
áéáéèòåðåéàìè è êíèéåñöèÿè ëíæåò ïòðåáíàðåöù è ðàçðàáìòéè ñíáñòååííûô ååá-ñåðåéñíâ,
è enííëüçâàíéÿ ñíåöèàëüíûô ïðòìéíèíà äéÿ ìáiåíà eíòîðàöèë è óääéäíííâ
ïíèñéà:

âíçíjíæíñòü èíòååðàöèè ñ âíóòðåííèè èíðòðàöèííùè

ñèñòåìàè áóçà, ó. å. ïòðåáåðåöñý ðàçðåáîòèå èíòåðòåéñà, iïçâïëþþùåä èç ëþáïä îïäöéý èíòåðìàøéèííé ñèñòåìû öiðiøèðiâàòü çàïðñ ê ïèñêîâé ñèñòåìå èíëéäéöèè è íåðåáàààòü ïíó-áííû ðåçóéüðàòü.

Yöj eðàoðeijå

і́аððá-^z-еñéа́иéа ðíëüéëт іñíñáиúð аíçїíæíñòåáé, єìòðùá нíñòåâéýþò нíäööèôèéó аóçїâñêèó
уéåéòðííüо аéаëëиòåé. Э Ѩðéååäåííùи è, èåéé íàì
éåæåòñу, лíáоñíæòи ðíéøеííæëи ñíçїíæíñòöу Ѩðíáðàиííñá íáññíа-^z-аíëу ýéåéòðííüé
аéаéеíòåéе íáññíæòи ðаéæåа ñíñáâéòу è ðòðáñíâély ááçїíññòе, о.а. íáññíæòи
аàòиðéçáöéу è ðàçãðàиé-^z-аíëу Ѩðàи ñíñòóиа иíëüçїâàðåéа, ðåññéñòðàöéу ýéåéèòðííüо
аíéóиáиòиа, еíñòðóиáиòиа аððеâиíñá єíëðиññéа.

Íà äàííûé

ííláió iá-àòà ðàçðåáàíòéà níñòòðåáíííí ïðíäðàíííí íáññíá-÷áíèý äëý YÁ, íá
nñííá áûðàáíòáííûô èðèòåðèåâ ðàçðåáàòûâàðòñý òåðíé-÷åññéíå çàëàíèå ñèñòåíù,
nñçäàþòñý iðïòòòèíü ýéëåéòðíííûô èíëëåéöéé, iðíäðàíííí íáññíá-÷áíèå äëý
ýéëåéòðíííûô èíëëåéöéé, iðíáíûå ñåðâèñû YÁ.

Íà îåðâíè ÿòàÿå

Íðéìýòí ðâðáàíèå ðôðáíèðü áííâú
 ñïçäàâàâàíûå èíéëåðéòè ñðâðáñòâàíè ñóùâñòâóþùåé ÁÁÈÑ, áââåðòñý ðàçðàáìòéå
 ííñéñâíâí ëíðåððåâéñà ñ áíçíïæíñòüþ íàéíæåíéý ðàçéè÷íûò ðèëüòðíâ äéý ííñéñâ
 íàðåðéàééíâ ñ èâðåðäðàí, ôâéñöéüðâðàò, äéññöéíëéíâí è ñíâðéëæüññòý. Íññéñéüéó
 ÁÁÈÑ yâéýåòñý Z39.50 ñåðâåðí, óí òâéòè÷åñéè ðàçðàáàòûñâåðñý ñåðâèñ ñîðìèðíâáíèÿ
 ííñéñâíâí çâíðñà type-1 è ñéñòâíå. Íàðýäó ñ ýòèí ñïçäàâòñý ñåðâèñ,
 íçâíéýþùé è ïðíèçâíâéò ñâíâðâíâíûé ííñéñâ èâé ñ óåéå ñïçäàíûé èíéëåðéòý,
 èíðòðûå íå èñíñíëüçþò ÁÁÈÑ á èâ÷åñòðåå ðôðáíèéèñà äàííûò (íàïðèíâð, èíëéåðéòý
 íâðéíâé÷åñéíé íå÷åðè XIX-XX áâ.), òâé
 è ííñéñâéòý, èíòðûå áâ ñïçäàíûò.

Áëàãîääàðíñòè

Đà Nẵng

Útillíðið í Óðinný iððe ðóðra Íslenskumálastofnu. Þátttakarinn er ófær og óþekktur.

Nïëñîê
ëèòåðñàòóðñû

Àgoñ 2001 – Àgoñ 2001

Ýéââêôðííñá áèâëèòââë / jåð. n àâæ. – l : ïÈÊ ÂÈÍÈÒÈ. 2001. – 276 n.

Cóåâ 2007 – Cóåâ Ä Ñ

Чуаа 2007 –, Чуаа, А. Н.
Іðіаðàïíàÿ ñáieñ-éè äëÿ eíðåäðàöèè ýéâéòðííûõ êíeeâéöèé Èàçàíñêïâ
óíéââðñéòðåòå [Ýéâéòðííûõ ðâñòðñ] // Èíôïðàòëèííûâ òâðîíëîâè,
êííûþþoâðûâ ñèñòðàù è eçääòåëüñéâÿ iðíâóðöèÿ äëÿ áæâéëîðåâ: iàðåðèàëû êíî. «Libcom-2007». - Ýéâéòðíí.
ðâñòðñâ ñâðàæäå ãâííûâ. – ï. : AññOÁ Ðíññèè, 2007. – 1 ýéâéòðíí. ñìò. äèñê (CD-ROM). – Çâaæ. ñ
ýòèéâðöèé äèñêà. – ISBN 5-85638-100-9. – ; 1 âññ. ðâññèñòðàöèè 0320501386. – (Ðâæèì àññòðâ :
<http://www.qpntb.ru/libcom7/disk/12.pdf>, ñâíâíäíûé.)

Àáðiñèjjâ 2005 – Àáðiñèjjâ À Ä

Äärimella 2005 – Äärimella, A. A.
Iäoàääííüå ïieñaiéy ëeëääéòèe iäððéiäè-åññéé iä-àòè [Ýéåéòðííüé ðåñóðñ] //
Ýéåéòðííüå áéäéëòåéè; ðññ. Iáo-. ýéåéòðííüé æöðí. – 2005. – Ø. 8,

âûï. 2. - Đåæèì äîñòóïà : <http://www.elbib.ru/index.phtml?page=elbib/rus/journal2005/part2/Abrosimov>, ñâîáïäíûé.

Àáðîñèïíà 2007 – Ááðîñèïíà, À. Á.

Íðèöèïíñòðîáíéý íðîäðàïííàí íáðñïå÷åíéý ýëåêòðíííé êîëëåêöèè íåðèíäè÷åñëîé

íà÷àòè / À. Á. Ááðîñèïíà, À. Ñ. Çóåâ // Áêòòàëüíûá

íðîäëåíû ñîñâðåäíííé íàóêè: Òð. 3-ñ íåæäóíàð. ôîõóíà (8-é íåæäóíàð. êííô.

ííèäûô ó÷, íûô è ñòðåäíóâ), Åñòåñòâåíûá

íàóêè. x. 1, 2: íàòåïàòèêà. íàòåïàòè÷åñëîá ííàáéèòíàíèå.

– Ñàìàðà : Èçä-âî ÑàìÅÓÓ, 2007. – N. 78–83.

Àíòïíëüñêèé 1999 – Áíòïíëüñêèé, À. Á. Èííöåïöèý ýëåêòðííûô áèáëèòåâ /

À. Á. Áíòïíëüñêèé, È. Á. Á. Äèäóðñêèé // Ýëåêòðííûá

áèáëèòåâ: Òð. 1, 2: íàó÷. ýëåêòðííûé æóðí. – 1999. – Ò. 2, âûï. 2. – Đåæèì äîñòóïà :

<http://www.elbib.ru/index.phtml?page=elbib/rus/journal/1999/part2/antopol>, ñâîáïäíûé.

Principles for constructing a tool for heterogeneous digital collections
in institutes of higher education

Denis S. Zuev

Ulyanov-Lenin Kazan State University, Russia

Criteria for creating heterogeneous
digital collections in institutes of higher education are discussed.